

Η διολίσθηση βοηθά ανταγωνιστικότητα και εξαγωγές

Η διεθνής χρηματοοικονομική κρίση μείωσε την πιστωτική επέκταση και τη διαμεσολάβηση του χρηματοοικονομικού τομέα στις εμπορικές, επιχειρηματικές και διεθνείς δραστηριότητες, έσπειρε φόβο στις αγορές και στα τέλη του 2008 μετατόπισκε

Του
**ΓΚΙΚΑ
ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗ**

Ελλάδα δεν μπορεί να ακολουθήσει τη δική της συναλλαγματική και νομισματική πο-

σε παγκόσμια οικονομική κρίση. Αυτή, με τη σειρά της, ανέδειξε τις μακροχρόνιες αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας, το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας και το τεράστιο δημόσιο χρέος. Οι αγορές αντιλήφθηκαν ξαφνικά τα ελληνικά προβλήματα και το γεγονός ότι ως μέλος της ευρωζώνης η

ρες μέλη της ευρωζώνης, σε αυτές με ελλείμματα τρεχουσών συναλλαγών και σε εκείνες με πλεονάσματα. Σε αυτές που έχουν υψηλό δημόσιο χρέος και έλλειμμα και σε αυτές που δεν έχουν. Οι διαφοροποιήσεις φαίνονται στο υψηλό επιτόκιο που καλούνται να πληρώσουν για τον δανεισμό τους οι χώρες του Νότου. Οι αδυναμίες της ευρωζώνης αποτελούν το κυρίαρχο θέμα στις αγορές. Έτσι η Ελλάδα, χώρα που παράγει μόνο περίπου 2,5% της οικονομικής δραστηριότητας της ευρωζώνης, αποτέλεσε την αφορμή για να αρχίσει μια μεγαλύτερη συζήτηση για το μέλλον της ευρωζώνης.

Η κύρια αδυναμία

Η κύρια αδυναμία της ευρωζώνης είναι η έλλειψη μηχανισμού για την απάλειψη των ανισορροπιών μεταξύ των χωρών μελών της. Ο μηχανισμός αυτός πρέπει να περιλαμβάνει τρεις ενότητες:

■ Πρώτον, απαιτείται να θεσμοθετηθεί επίσημος μηχανισμός αναχαίτισης των κρίσεων. Αυτός ο μηχανισμός διαμορφώνεται σήμερα με το πακέτο των 750 δισ. ευρώ, που αποφασίστηκε πρόσφατα.

■ Δεύτερον, απαιτείται να θεσμοθετηθεί μηχανισμός αποφυγής των κρίσεων. Ένας τέτοιος μηχανισμός βρίσκεται στα σκαριά και πρέπει να περιέχει κάτι παραπάνω από το Σύμφωνο Ανάπτυξης και Σταθερότητας, το οποίο προφανώς απέτυχε. Ήδη συζητείται η θεσμοθέτηση της γνώμης της Ε.Ε. πριν από την κατάθεση του ετήσιου προϋπολογισμού έκαστης χώρας μέλους στην αντίστοιχη Βουλή. Ο μηχανισμός πρέπει επιπλέον να επιβάλλει και πρόστιμα στις χώρες με υψηλά ελλείμματα και κρέπ με τρόπο που θα καθιστά τις χώρες συνεπείς στη δημοσιονομική πολιτική τους σε περιόδους ανάπτυξης. Ωστόσο, πολιτικές ποινές του τύπου απαγόρευσης ψήφου στα ευρωπαϊκά συμβούλια δεν συμβάλλουν στο πνεύμα της Ένωσης και την έννοια της συμμετοχής στην κοινή πορεία.

■ Η τρίτη ενότητα είναι και η πιο δύσκολη αφού άπτεται της διάρθρωσης της πραγματικής οικονομίας των χωρών μελών. Δυστυχώς, χρειάζεται οι χώρες με πλεονάσματα τρεχουσών συναλλαγών να ωθούνται προς μεγαλύτερη εσωτερική κατανάλωση και οι χώρες με ελλείμματα προς λιγότερη εσωτερική κατανάλωση και περισσότερες εξαγωγές.

Η ευρωζώνη σήμερα χρησιμοποιεί την κρίση ως ευκαιρία να καλύψει τα κενά της και να διασφαλίσει τη διαχρονική της σταθερότητα. Η αμφισβήτηση είναι μεγάλη κυρίως επειδή ο πολιτικός χρόνος είναι πολύ αργός σε σχέση με τον χρόνο των αγορών. Γι' αυτό και η πίεση στο ευρώ θα είναι έντονη για μεγάλο διάστημα. Φυσικά, η διολίσθηση του ευρώ βοηθά την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων και τις καθαρές εξαγωγές των χωρών της ευρωζώνης. Ο κίνδυνος βρίσκεται μόνο στο γεγονός ότι η αμφισβήτηση των αγορών μπορεί να γενικευθεί σε πίεση προς διάλυση της ευρωζώνης. Μια τέτοια δόχημη εξέλιξη έχει μικρή πιθανότητα, αφού και οι αγορές στο τέλος τιθασεύονται από την αντιδρώσα οικονομική πολιτική.

Ο Γκίκας Χαρδούβελης είναι καθηγητής Χρηματοοικονομικής στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς και οικονομικός σύμβουλος του Ομίλου Eurobank

λιτική. Παρότι υπάρχει – έστω καθυστερημένα – πολιτική αντίδραση στήριξης της χώρας μας, με ένα πακέτο 110 δισ. ευρώ, οι αγορές δεν καθήσυχασάν.

Επειτα από 11 χρόνια παρουσίας του ευρώ στη διεθνή σκηνή, οι αγορές άρχισαν να διαφοροποιούν έντονα και συστηματικά τις κώ-

**Λείπει από την ευρωζώνη
ένας μηχανισμός
απάλειψης
των ανισορροπιών**